

LEOPOLDOV

5/2015

DNES všakové hody...

Niektorí podnes nevedia, kde majú pochovaných otcov či dedov...

Pamätná tabuľa pribudla i na kostole

Od roku 1999, keď na leopoldovskej väznici odhalili pamätnú tabuľu nespravodlivo odsúdeným a väzneným v období vlády komunistického režimu, sa v našom meste vždy koncom augusta pri príležitosti pietnej spomienky stretávajú pamätníci zo Slovenska aj Čiech. Letný dátum pripomína aj výročie vzbury leopoldovských väzňov proti neludským podmienkam vyšetrovania, väzby a výkonu trestu z 28. augusta 1955.

Tentoraz prišlo na pietnu spomienku asi 200 bývalých politických väzňov, príslušníkov pomocných technických práporov, pracovných čiat niekdajšej Československej ľudovej armády, ich príbuzní a priatelia.

Začala sa tradične omšou v Kostole sv. Ignáca, ktorú celebraval väzenský dekan Gabriel Dzvoňár spolu s väzenskými kňazmi pôsobiacimi v rôznych ústavoch na výkon trestu vo viacerých regiónoch Slovenska. Potom na budove kostola odhalili pamätnú tabuľu nespravodlivo odsúdeným a väzneným. Sú na nej uvedené aj mená slovenských biskupov, ktorí boli väznení práve v leopoldovskom ústave: Štefan Barnáš, Michal Buzalka, Vasiľ Hopko, Dominik Kaľata, Anton Richter, Ján Vojtaššák a blahoslavení Peter Pavol Gojdič a Metod Dominik Trčka.

„V Leopoldove ako v jedinom väzenskom ústave boli väznení všetci odsúdení slovenskí biskupi. Chceli sme, aby aj tu v centre mesta bol pamätník, ktorý by okoloidúcim alebo návštevníkom mesta pripomínal tieto udalosti a osobnosti,“ vysvetľuje podpredseda Konfederácie politických väzňov Slovenska Peter Sandtner. Ako sme sa dozvedeli, konkrétnym návrhom sa v minulosti zaoberalo vedenie mesta a nepozdávala sa mu myšlienka pamätník osadiť v centre mesta. *„Pomerne veľký pamätník mal byť osadený v parku a bola pripravená aj jeho štúdia. Pravda, obdobie 50. rokov bolo nešťastné obdobie, naplnené bolesťou, no nepokladali sme za šťastné spájať mesto s výrokmí aj zinscenovaných súdov, smutnou politikou štátu a pomermi vo väznici. Zvažovala sa estetická stránka pamätníka aj jeho umiestnenie a napokon sme sa zhodli v tom, že pamätník by svoje poslanstvo azda vhodnejšie naplnil vtedy, keď by bol umiestnený v blízkosti väznice, nie v centre mesta, a také bolo aj odporúčanie mesta v súvislosti s umiestnením pamätníka,“* spomína si vtedajší člen kultúrnej komisie Juraj Hladký.

Program pietnej spomienky pokračoval príhovormi hostí aj zástupcov väzňov pred vstupnou bránou do väznice, kde je osadená pamätná tabuľa. Predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa Ondrej Krajňák okrem iného pripomenul, že ÚPN eviduje na Slovensku 71 ti-

Vo väznici v Leopoldove boli
v období komunistického režimu
nespravodlivo väznení slovenskí biskupi:
Štefan Barnáš, Michal Buzalka,
Pavol Peter Gojdič OSBM,
Vasiľ Hopko, Dominik Kaľata SJ,
Anton Richter, Ján Vojtaššák,
českí biskupi a veľké množstvo kňazov,
rehoľníkov a veriacich.
Blahoslavení biskup Pavol Peter Gojdič OSBM
a rehoľný kňaz Metod Dominik Trčka CSsR
vo väzení v Leopoldove zomreli a boli pochovaní
na väzenskom cintoríne bez mena a bez kríža.

Na pamiatku všetkých, ktorí trpeli pre vieru
venuje Konfederácia politických väzňov Slovenska, 2015.

síc politických vězňů z období komunismu. Spomínanú vzburu z roku 1955 ešte historicky nezdokumentovali. Vence k pamätnej tabuli položili zástupcovia rôznych organizácií a tiež primátorka Leopoldova Terézia Kavuliaková a viceprimátor Juraj Hladký.

V rámci programu pietnej spomienky si jej účastníci položením kytic k symbolickému hrobu neznámej väzňa na cintoríne uctili aj pamiatku politických a nespravodlivo odsúdených, ktorí v leopoldovskej väznici zomreli. Osobitne blahoslavených biskupov Petra Pavla Gojdiča a Metoda Dominika Trčku. Panychýdu na bývalom väzenskom cintoríne slúžil väzenský kaplán v Leopoldove Rastislav Firment.

Emotívne a ničím nenahraditeľné sú svedectvá prítomných. Z Českej republiky prišla aj Marie Ryšavá, rod. Vaníčková. Pochádza z okresu Trutnov, v súčasnosti žije v dedinke Vítězná-Huntířov neďaleko Dvora Králového. Je členkou Konfederácie politických vězňů ČR – združenia Dcery 50. let. Na bývalom cintoríne sa nachádzajú telesné pozostatky jej otca Jozefa, no sama nevie, kde presne. V roku 1950 ho odsúdili za velezradu a vydieračstvo na 22 rokov. *„Rodičia prišli na severozápad Čiech na dosídľovanie území, ktoré museli po vojne opustiť obyvatelia nemeckej národnosti. Otec tu bol ustanovený za správcu a neskôr sa stal aj predsedom národného výboru. Keďže však nesúhlasil so združstevňovaním, obvi-*

nili ho, že nadviazal spoluprácu s USA a bol agentom CIA,“ hovorí Marie Ryšavá. V roku 1952 sa pokúsil o útek z uránových baní. Jeho i ostatných spoluväzňů na úteku chytili a odsúdili na doživotie. Vystriedal viaceré väznice vrátane Valdčie a posledným miestom bol Leopoldov, pravdepodobne od roku 1953. Tu bol 28. sep-

tembra 1958 na väzenskom dvore zastrelený. Otec aj s ďalšími dvoma spoluväzňami sa pár dní pred tým – 15. septembra – pokúsili o útek. Tatrou 111 si to namierili na hlavnú bránu, ale v priestore medzi bránami sa autoablokovalo. Obvinili ich z pokusu o vraždu príslušníka stráže, ktorý stál v bráne. Zatvorili ich na samotky a pri prvej vychádzke, keď ich poslali vyprášiť si deky, otec vraj stúpil mimo chodníka a z veže ho zastrelili dávkou zo samopalu. Kvalifikovali to ako pokus o útek.“

Pani Marie mala vtedy deväť rokov. Keďže v tom čase mali ísť na návštevu otca, jej matke povedali, že sa pokúsil o útek a je v zahraničí. Napokon, keď prišla do Leopoldova, zaviedli ju na cintorín a ukázali jej hrobové miesta s tabuľkou a menom. Keď sa cintorín rušil, našla sa aj táto tabuľka. V súčasnosti ju nájdete vo väzenskom múzeu v Příbrami.

Životy nespravodlivo odsúdených ovplyvnili celé generácie ich rodín. Pani Marie mohla študovať iba na poľnohospodárskom učilišti, na veterinárnu školu jej nedali odporúčanie. Sestra sa mohla vyučiť za kuchárku-čaišníčku. Jej starší syn ako politicky nespohľadlivý bol na základnú vojenskú službu pridelený k železničnému vojsku. Mladší, ktorý absolvoval vojencinu až po roku 1989, už študoval na dôstojníckej škole.

Pamätné tabule sú tichým mementom. Svedectvá by mali pripomínať kruté obdobia minulosti, ktoré by sa už nikdy nemali zopakovať.

Iveta Pospíšilová
Foto: Juraj Hladký

Primátorka privítala najmladšie Leopoldovčanky

Narodenie dieťaťa je skutočným sviatkom v každej rodine i v širšom spoločenstve. A nech sa s uvítaním do života v minulosti spájali všakové prívlastky, nič sa nemení na jeho podstate: je to oslava príchodu nového života, pokračovania rodu, i toho spoločenstva – teda aj obce, mesta. Takmer po štvrtstoročí sa rozhodla primátorka T. Kavuliaková v pravidelných intervaloch uskutočňovať toto milé podujatie. Prvé sa uskutočnilo v sobotu 15. augusta v zasedačke mestského úradu. Spolu s primátkou ho pripravila matrikárka mesta Viera Lietavová a o uchu lahodiaci hudobný sprievod sa postarala Lenka Slováková. Po nedlhom, no milom slávnostnom akte primátorka neformálne zotrvala s rodičmi a ich ratolestami. *„Ide aj o tú symboliku privítania nových Leopoldovčanov v našej komunite, veď budú to oni, ktorí si budú utvárať vzťah k tomuto mestu a na ich rozhodnutia sa budeme spoliehať v budúcnosti. Zároveň je to aj vyjadrenie morálnej podpory rodičom, aby vedeli, že mesto sa o nich nezaujíma len v období platenia daní, ale chce byť pri nich podľa možností priebežne,“* hovorí primátorka. Vedenie mesta prijalo aj uznesenie, ktorým sa deťom narodeným po 9. apríli tohto roka priznáva jednorazový príspevok vo výške 50 eur. S návrhom sa na konci minulého volebného obdobia pohrával poslanec Miloš Jančár a osvojila si ho aj T. Kavuliaková, ktorá

ho napokon už ako primátorka predložila zastupiteľstvu. Pochopte, dieťa, resp. jeho matka musí mať v čase narodenia trvalý pobyt v meste. O pridelenie príspevku rodičia nemusia žiadať, rodičov bude po narodení dieťaťa kontaktovať pracovníčka mestského úradu.

(jh)

Atraktívny priestor námestia dal harmonikám nový dych

Vráťme Slovensku harmoniku. Táto súťažná prehliadka sa postupne stáva natoľko atraktívna, že sa neraz návštevník spýta, či platí ešte pomyselná výzva, ktorú do názvu súťaže pred rokmi zakomponoval jeden z jeho zakladateľov, veľký milovník harmoník Tibor Ďurák. Základnou zmenou, a veľmi pozitívnou, je presun podujatia na námestie. Nový atraktívny priestor 8. ročníka teda akoby ponúkal zastaviť sa na podujatí aj tomu, kto len prechádza okolo. Prehliadka v Spolkovej záhrade mala síce svoju kompaktnosť uceleného priestoru, no niekedy sa uskutočnila akoby bez toho, aby to časť obyvateľov vôbec spozorovala. Tento rok návštevníkov programom moderátorsky sprevádzal Roland Osvald a diváci i účinkujúci si už zvykli na spôsob uvádzania a predstavovania súťažiacich. Úvod patrila primátorka Terézie Kavuliakovej, ktorá pripomenula aj stručnú históriu festivalu.

Podujatie svojím účinkovaním každoročne podporia domáci hudobníci, dokonca aj v rôznych netradičných zoskupeniach. Tak ako každý rok sme mohli vidieť a počuť domáceho muzikanta Daniela Ondriu, tentoraz s burleskou Leopolda Mozarta, otca slávneho Wolfganga Amadea. A k tomu pridal zopár východoslovenských piesní (Navarce mi košťaliu, Keby som vedela, A ja taka čarna). Zahrali aj výborní muzikanti Ivan a Ľuboš Slávikovci, v zostave s Vladimírom Vranákom a Pavlom Karabom. Predstavili sa nielen chromatickými harmonikami, ale aj nevšednou kombináciou so sprievodom gitary a dokonca aj bicími Pavla Karabu, ktorého mnohí poznajú aj z rôznych hudobných zoskupení v Červeníku. V repertoári mali aj populárnu pesničku Vlada Oravca a Alexandra Karšaya Nemám auto, nemám motorku.

Všeobecne bolo badať v tomto ročníku väčší odklon od čisto sólovej hry smerom k hre s hudobným sprievodom, aj keď len pripraveným a nahratým vopred (halfplayback). Samozrejme, hra na harmonike naživo bola základom každého vystúpenia. Z bližšieho okolia v samostatnom bloku vystúpili nadané deti zo Základnej umeleckej školy v Hlohovci pod vedením Janky Becherovej. Tá nielenže na leopoldovské vystúpenie žiakov starostlivo pripravila, ale aj predstavovala každého účinkujúceho i jeho repertoár (zahrali Lýdia Žemlová, Patrik Kloton a Adam Pestún). Napríklad Lýdia Žemlová vyhrala národnú súťaž Nitrianska lutna, kde bola vyhodnotená ako najlepšia akordeonistka vo svojej kategórii. Podobne aj spomínaní mladí hudobníci Adam Pestún a Daniel Ondria úspešne reprezentujú školu, vždy sa zo súťaží vráti s nejakým ocenením. Učitelia vedú mladých hudobníkov nielen ku klasickému jednoduchému repertoáru, ktorý tvoria zväčša ľudové pesničky, ale aj k náročnejším kompozíciám na akordeóne. Aj preto možno konštatovať, že detskí súťažiaci

boli starostlivejšie na prehliadku Vráťme Slovensku harmoniku pripravení a mali aj premyslenejší repertoár.

Strieborný potôčik, Zelená se hájček a Na lúčke kosetnatej. To sú tri skladby, ktorými sa predstavila Štefánia Antalová a Anton Antal z Hlohovca. Manželský pár – hudobník a manželka speváčka. Tradičnými hudobníkmi, ktorí sa predstavili na súťaži, boli Jaroslav Ujlaky z Hlohovca so svojím ľudovým repertoárom, no so sprievodom ústnej harmoniky, čo na tejto prehliadke často nevidáť. Róbert Schaller prišiel tiež z Hlohovca. Za sebou má nielen svoju vlastnú CD platňu, ale aj šesťnásť klipov v populárnej hudobnej televízii. Zanietenosť, lásku k ľudovej pesničke a spevu potvrdili aj ďalší muzikanti, s ktorými si zanôtilo aj publikum. Napríklad Ján Šerry zo Šulekova, ale aj Alojz Konečný z Hornej Krupěj, Igor Čekan zo Sliača a Stanislav Priesečan z Hornej Marikovej. Je už tradíciou, že na podujatie prichádzajú ako návštevníci alebo ako účinkujúci aj muzikanti spoza rieky Moravy. Tento rok sa predstavil Josef Krupica z Dolných Bojanovic s heligónkou a tamojším repertoárom – pesničkami Bojanovských starci a Za tichou Moravou. Dolní Bojanovici sú známe aj ako obec, kde je nahrávacie štúdio a kde vzniká celý rad CD platní najmä ľudovej a dychovej hudby z oboch strán rieky Moravy.

Po oficiálnej súťažnej časti sa predstavil svojím celovečerným programom folklórny súbor Kysucký prameň z Ošadnice. Je to jedna z najúspešnejších a zároveň aj najpopulárnejších folklórnych skupín na Kysuciach. Vznikli v roku 1997 s cieľom zachovávať autentický folklórny prejav chudobného kysuckého obyvateľstva. Postupne sa zostava menila a pribudli aj ďalšie hudobné nástroje. Ošadníckych heligónkarov možno vidieť aj v populárnej hudobnej televízii a umiestňujú sa v rôznych anketách vo svojom žánri na popredných miestach. Ich piesne sú veľmi žiadané aj vo folklórnych reláciách v banskobystriccom štúdiu RTVS – v Rádiu Regina. A skutočne je z čoho hrať, veď ich repertoár dnes nájdeme na 12 CD platniach. V Leopoldove sa predstavili v päťčlennej zostave – heligónka v kombinácii s ďalšími hudobnými nástrojmi.

Po skončení koncertnej časti programu odovzdala primátorka Leopoldova Terézia Kavuliaková Cenu primátorky domácomu malému hráčovi Danielovi Ondriovi. Zlaté pásmo bolo udelené Alojzovi Konečnému z Hornej Krupěj, Strieborné pásmo Jánovi Šerrymu zo Šulekova a Bronzové pásmo bolo udelené Igorovi Čekanovi zo Sliača.

Martin Jurčo, foto: Mária Moravčíková

Víkendový oddych si môžete spríjemniť aj záznamom z podujatia na internetovej adrese <https://www.youtube.com/watch?v=-AEfuotqKeU>.

Na námestí sa cvičilo napriek horúčavám

Podporiť myšlienku pohybu a športu v našom meste malo za cieľ verejné podujatie Deň zdravia a športu v Leopoldove. Cieľom bolo v sobotu 15. augusta trochu rozhybať Leopoldov, ako sme to zvykli kedysi na Challenge Day, urobiť niečo symbolické pre svoje zdravie, no najmä ukázať, že pohybu sa Leopoldovčania neboja. Trocha neplechý narobilo počasie, pretože slnečné lúče hnali ortuť v teplomeroch aj podvečer, krátko pre začiatkom podujatia, nad tridsiatku. Podujatie však mesto organizovalo v spolupráci s TTSK a nebolo jednoduché preložiť ho. Napriek tomu, hoci s oneskorením pre vysoké tepoty, sa deň zdravia v trochu oklieštenom scenári uskutočnil a primátorka sa poďakovala odvážnym cvičenkám. Hýbajúci sa muži na tomto podujatí chýbali. Atmosféru v tieni parku na námestí kropilo zvlhčovacie zariadenie, pod ktorým sa podchvíľou jašili deti, a trochu pomohlo aj cvičiacim. V zostave s hudobným sprievodom si zacvičili leopoldovské ženy z oddielu rekreačnej telovýchovy a športu pod vedením Eleonóry Krajčovičovej. Tie vystriedala v zumbových rytmoch cvičiteľka Marcela Simonová, ku ktorej sa ochotne pridali fanúšičky tohto novodobého športového fenoménu žien, ba sem-tam sa pripojil aj nejaký okoloidúci muž či mamičky s deťmi na rukách. Napokon sa publiku predstavili svojimi kúskami mladučké a šikovné mažoretky Sašetky z Hlohovca. Našťastie, zdravotnícky dohľad, ktorý zabezpečovala sestrička Božena Sviteková, nepotreboval žiadny účastník možno aj preto, že organizátori zabezpečili dostatok pitnej vody rôznych značiek. Zaujímavosťou (aj zo staršej generácie) si zasa mohli vyskúšať niektoré nové fyziometrické metódy.

(jh)

Horúce popoludnie si môžete pripomenúť na internetovej adrese:

<https://www.youtube.com/watch?v=OwM00nxcyI0>.

Na novom ihrisku sa môžu hrať všetky deti

Deti väčšinou záver prázdnin neteší, ale predsa len sa aj v našom meste našli také, ktoré sa naň tešili. Dôvodom je to, že vďaka odhodlaniu a dobrej vôli občana a mesta vznikol ojedinelý detský kútik, ktorý detúrencom chýbal aj v blízkosti tzv. Starej kolónie. Vznikol na mieste pred bytovým domom, ktoré sa sčasti používa na sušenie bielizne, ale väčšinou je bez využitia. Autor aj hlavný realizátor myšlienky Róbert Levčík v pondelok 31. augusta o 16. hodine na malej milej slávnosti odomkol detské ihrisko, primátorka Terézia Kavuliaková prestrihla úzku zelenú pásku a zvedavé deti, medzi ktorými nechýbali ani Max, Maťko a Marínka Levčíkoví, vzápätí začali naplno využívať všetko, čo malé ohradené a bezpečné detské ihrisko ponúka: pieskovisko, domček, menšie aj väčšie autá.

„S manželkou máme tri detičky tak vieme, že detské ihrisko je rovnako dôležitá vec pre

deti aj pre rodičov. Keďže v Leopoldove je detských ihrísk ako šafranu, rozhodli sme sa nejakým spôsobom to vyriešiť. Ako bývalý poslanec viem, že mestský rozpočet je limitovaný a priorít je veľa, takže nie všetci môžu byť spokojní. Potom sú len dve možnosti – buď frflať, alebo niečo robiť. My sme si vybrali druhú možnosť. Veríme, že niekedy stačí málo. Trocha vôle, úsilia a práce na to, aby sa veci mohli pohnúť dopredu. Chceli sme ľudí motivovať. Spraviť základ a potom spolu s viacerými celú vec dotvoriť. Takže aktuálny stav ihriska nie je konečný. V blízkej dobe chceme nainštalovať solárny reflektor, drevenú stenu, kde budú umiestnené prvky na presýpanie piesku a tabuľa na kreslenie a tak postupne to celé vylepšovať,“ hovorí bývalý poslanec.

Ihrisko môžu používať všetky deti z Leopoldova aj ich rodičia – býva otvorené každý deň od 9. do 19. hodiny.

Samozrejme, treba rešpektovať prevádzkový poriadok. Pozemok pod ihriskom s výmerou 36 m² odsúhlasilo Ing. R. Levčíkovi do prenájomu zastupiteľstvo na 10 rokov za 1 euro ročne. Výstavbu už zabezpečoval sám. „Rád by som sa poďakoval aj primátorke a poslancom mesta Leopoldov za ich ústretovosť. Výstavba ihriska bola financovaná z vlastných zdrojov a za veľkej pomoci Dušana Slováka, Miloša Jančára, Mariána Hamadu a Janka Levčíka,“ hovorí. Na samotné práce pri príprave ihriska nerobil autor myšlienky veľký nábor. Pripojili sa dvaja, ale zato výrazne – Tomáš Mišovič a Peter Melay. Inventár ihriska patrí Levčíkovým, no našli sa ľudia, ktorí prispeli, či už finančne ako pani Janka Grznárová, alebo materiálne ako pán Miloš Piešťanský. Čo ak by myšlienka malého detského ihriska natoľko zaujala Leopoldovčanov, že by mu chceli podarovať napríklad hračky? „Ak niekto prispeje hračkou alebo nejakou potrebnou vecou, tak budeme len a len radi. Na ihrisku visí

zoznam vecí, ktoré by sa nám ešte zišli. Ak by sa sem prišiel niekto hrať so svojimi deťmi a mal by veci, ktoré by sa nám zišli a jemu by nechýbali, vďačne ich prijímame. Ale aj keď niekto vytrhne burinu na ihrisku, pohrabe piesok, uprace hračky či zasadí kvetinky okolo... potešíme sa každej pomoci.“ Pri voňavej narodeninovej bábovke, ktorú upiekla pani Levčíková, sme sa dozvedeli, že manželov by potešilo, keby takýmto spôsobom vznikli ďalšie ihriská či iné aktivity pre Leopoldovčanov v Leopoldove. „Som si istý, že v mestečku je veľa šikovných a pracovitých ľudí, ktorých stačí len „nakopnúť“. Veď stačí sa len pozrieť, akou výraznou zmenou prešla lokalita pri stanici stanice. Mesto vybudovalo novú cestu na Nádražnej a nový povrch na ceste pri Starej kolónii a to stačilo, aby ľudia začali aktívne meniť vzhľad svojho bývania a okolia. A to je inšpirujúce,“ dodáva R. Levčík.

(jh)

Moskýtieri predstavili v Spolkovej záhrade ôsmy div sveta

K záveru augusta v Leopoldove už zopár rôčkov patrí súťaž vo varení guláša. Aj keď súťažná povaha podujatia môže byť pre niektorých motivujúca, niektorí pravidelní účastníci ho vnímajú ináč: „Nám veľmi nezáleží na tom, či sa umiestnime alebo nie, pre nás je dôležité, že sa stretneme ako rodina, priatelia a rozlúčime sa takto s letom,“ povedala nám Anka Cuperová, ktorej družstvo sa do varenia prihlásilo aj tento rok. Príjemný, no rozlúčkový deň s letom si asi chceli ešte o čosi predĺžiť, pretože do Spolkovej záhrady prišli v sobotu

29. augusta ako prví účastníci, pochopiteľne, okrem kuchárov a kuchárok, ktorí sa prišli postarať o mestský guláš.

Keďže hlavná kuchárka Dalimíra Štitáková tento rok nemohla prísť, zastúpil ju Jozef Kaiser z Hornej Stredy, ináč Leopoldovčan, ktorého družstvo tvorené leopoldovským príbuzenstvom a ich kamarátmi sa raz predstavilo na leopoldovských gulášoch vo väzenských mundrych. A tak od rána pri krájacích doskách s mäsom, cibuľou, zemiakov a pod. sa striedali okrem šéfkuchára a primátorky Terézie Kavuliakovej aj Mária Petrášová a členky mestskej organizácie Slovenského zväzu telesne postihnutých a postihnutých civilizačnými ochoreniami, ale aj poslanci Pavel Zlámalá, Stanislav Piovarči a ďalší priatelia podobných podujatí, napríklad aj bývalý primátor Ladislav Piovarči či pani Púšová alebo Jana Beniková.

Pri jednotlivých kotlíkoch sme vypovedali vedúcich družstiev, ktorí nám stručne predstavili dvojce družstvá. S jednotkou súťažili kamaráti Petra Burdu, ktorý na otázku, čím je špeciálny ich guláš, vyhlásil, že tým, že určite vyhrá (čo sa napokon aj stalo). S dvojkou sa zapojilo jedno z najstabilnejších družstiev Holky z našej školy, teda pani učiteľky z materskej školy, ktoré guláš každý rok pripravujú s láskou, s trojkou takisto stabilná stolní tenisti s Jánom Mikom, no tento rok sa predstavila mladšia garda. Ľuboví, Cuperoví a Spáloví sa tento rok spojili do družstva Lucuspa a spojené bolo aj družstvo Leopoldov+Šulekovo. Leopoldovskí nohejbalisti varili s číslom šesť a sedmička pripadla Susedom z Piešťanskej (Karol Slovák a Miroslav Baláž). Tí stavili na tradíciu prevrný recept, podľa ktorého pán Slovák varí guláš na chate už 15 rokov. Nuž, okolím sa postupne šířila príjemná vôňa, podnikatelia si stihli odbehnúť a zameniť krúživý pohyb varechy v kotlíku za krúženie na parkete za príjemného sprievodu kapely Unisong, prípadne si ísť zahádzať povestnou leopoldovskou mrežou alebo pozatĺkať klince do podlažky na čo najmenší počet úderov.

Pred pol šiestou večer sa už zišla porota, ktorá mala vyhodnotiť anonymné vzorky jednotlivých gulášov, ktoré s tajomným výrazom na tvári posudzovateľom nosila Ingrid Vidová. Aj keď niekomu ešte chýbal čas, napokon sa všetko pohodlne a bez stresu stihlo. Za dlhý posudzovateľský stôl zasadli Lenka Slováková, Emília Harsányiová, Ján Sporinský a predseda Tomáš Šablický. Ten sa napokon aj predstavil pri odovzdávaní cien tvárou v tvár šéfkuchárom a povedal, čo všetko si porota všímala. Podľa poroty najlepšie uspel guláš troch moskytierov, ktorí ho predstavili ako ôsmy div sveta, na druhom mieste porotu presvedčili Nohejbalisti a Holky z našej školký a napokon na treťom guláš od Susedov z Piešťanskej. Primátorka víťazom a najlepšie umiestneným odovzdala ceny, spomedzi ktorých asi najviac potešila finančná prémie, ale zvolala aj ostatných súťažiacich a ako podakovanie im odovzdala tašky so spomienkovými predmetmi.

A ako si počínali návštevníci v už klasických a neodmysliteľných sprievodných športových disciplínach, ktoré opäť zorganizovali miestni nohejbalisti? V hode leopoldovskou mrežou spomedzi mužov obhájil svoje prvenstvo spred roka Matej Jančár s výkonom 6,5 m, i keď na prekonanie svojho minuloročného výkonu mu chýbalo pol metra. Na druhom mieste sa umiestnil Matej Nosál s výkonom 5,6 m a na treťom Pavol Harman s rovnými piatimi metrami. Nedali sa zahanbiť ani ženy. Nohejbalisti odovzdali sympatické ceny najlepšej vrhačke o čosi menšej leopoldovskej mreže Miriam Zacharovej (3,9 m), na druhom mieste všestrannej Veronike Halásovej (3,8 m) a na treťom Slavene Hudákovej (3,75 m). Čo je zaujímavé, v súťaži o čo najmenší počet úderov kladina na zatlačenie klinca sa tento rok zúčastnilo prekvapujúco viac príslušníčok nežného pohlavia. Na prvom mieste sa umiestnila Veronika Halášová, na druhom Miriam Zacharová a cenu od nohejbalistov za tretie miesto si prevzala aj Monika Zacharová. Medzi mužmi exceloval Matej Jančár, za ním skončili páni Nosál a Enderle. Keď už bol guláš dojedený a ceny rozdané a o slovo sa zasa prihlásila kapela Unisong, primátorka mesta na počesť 71. výročia SNP zapálila partizánsku vatru a zábava príjemného sobotného večera mohla nerušene pokračovať ďalej.

Text a foto: jh

Ak by ste chceli virtuálne privoňať k tohtoročným gulášom, tu je internetová adresa:
<https://www.youtube.com/watch?v=ppqfuXCwhD0>

VČERA, DNES A ZAJTRA (9)

Hoří, má panenko...

Verím, že mnohí poznáte tento skvelý český film Miloša Formana nominovaný na Oscara, ktorý je úsmevnou paródiou na život hasičov v minulosti. Aj v Hrabalových Postřižinách je okrem rozmarnej pani sládkovej v podaní mladej Magdy Vášáryovej znova s úsmevom vidieť hasičov s historickou ručnou vodnou pumpou, tentoraz pri záchrane životov trošku streštených protagonistov filmu blbnúcich na pivovarskom komíne. Zmenilo sa odvtedy niečo? Aj áno, aj nie. Je nespochybniteľné, že zostalo silné puto medzi hasičmi a životom ktorejkoľvek obce či mesta. Voda a oheň sú azda najsilnejšie živly, ktoré človeka sprevádzajú odnepamäti a oba sú dobrými pomocníkmi, ale aj nekompromisnými pánmi. Strážiť, aby sa z pomocníkov nestali páni, by mal každý z nás. Nie vždy to však tak býva a potom sa dedinou alebo mestom ozýva typické Horí! zvolávajúce dobrovoľných hasičov, aby sa hotovali na pomoc blížnemu. Aj keď dnes už funguje pomerne sofistikovaný profesionálny záchranný systém, je vždy vítaná každá ruka podaná v pravý čas, najmä ak je pohroma rozsiahlejšia.

Ktorý šarvanec by aspoň raz nezatúžil stať sa požiarnikom? Kedysi hasič, nedávno požiarnik a dnes opäť hasič, jedna z vysnívaných chlapčenských profesií, je dnes populárna aj medzi dievčatami. Podchytiť ich je ďalšia, nemenej dôležitá úloha dobrovoľných požiarných či hasičských zborov, ktorá bola najmä v čase, keď technické vybavenie obecných a mestských požiarných zbrojníc starlo, možno ešte dôležitejšia ako hasenie požiarov – výchova mladej generácie. Zámerne som nepoužil

slovo spojenie – mladých hasičov, pretože aj keď sa z chlapcov a dievčat nestanú profesionáli, neoceniteľná je práve záujmová činnosť mládeže zameraná na telesnú aj duševnú prípravu na pomoc núdnym. Tréningy, teoretická a praktická príprava a, samozrejme, súťaže, vstupujú deťom tie najušľachtilejšie vlastnosti a príklady, ktoré v dnešnej akosi popletenej dobe tak chýbajú. Pravdaže, iba teória váhacov nepriláka, ale čo tak umožniť im spustiť ručný hasiaci prístroj alebo potažkať prúdnicu či zvieť sa na ozajstnom hasičskom aute? Áno, aj takéto rekvizity sú potrebné nielen na hasenie požiarov, ale aj na priťahnutie pozornosti techniky chťivej mládeže.

Nie je to inak ani v Dobrovoľnom hasičskom zbere v Leopoldove (DHZ). Do roku 2009 nemali hasiči okrem vozidla DA 12 - Avia 31 s prenosnou motorovou striekačkou PS 12 možnosť používať výkonnejšie prostriedky. Nevie, koľko profesionálov vychovali, ale to vôbec nie je podstatné; dôležité je, že sa snažili fungovať v súlade s heslom na svojej vlajke – Bohu na chválu a blížnemu na pomoc.

Len málokteré občianske združenie požíva takú úctu ako dobrovoľný hasičský zbor. A nie iba zo strany miest a obcí a ich občanov, ale aj zo

strany vládnych inštitúcií. V decembri 2009 získalo mesto cisternové hasičské auto Karosa CAS 25 - L 101. Aj keď už malo pár rokov odslúžených, pre nás to bolo auto nové a DHZ Leopoldov sa stal razom akčnejší. Navyše, pri sporadických výjazdoch nebolo treba používať ani húkačku – dym, ktorý sa za autom vzhľadom na jeho vek tahal, nenechal nikoho na pochybách, že niekde horí.

Aj vďaka prijatiu nového zákona o dobrovoľnej požiarnej ochrane sa podarilo spustiť rozsiahly projekt obnovy dosluhujúcej hasičskej techniky pre obecné a mestské zbory. Dvadsaťtého septembra 2015 sme s napätím očakávali, čo za stroj sa vynorí v zákrute spoza budovy mestského úradu pri slávnostnom odovzdávaní hasičskej techniky. Nakoniec sme boli milo prekvapení. Nebola to žiadna stará herka, ale dáma v najlepších rokoch, hasičská cisterna Tatra 815, ktorú šoféroval mladý šarmantný vodič, podpredseda vlády a minister vnútra SR Róbert Kaliňák. A perfektný a bezchybný výkon, ktorý prítomných utvrdil, že prišli naozaj na výnimočnú akciu, podal nielen za volantom.

Slávnostnú atmosféru svojou účasťou podporili aj Vendelín Horváth, generálny sekretár Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR, Vojtech Valkovič, riaditeľ Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Trnave, Milan Domaracký, poslanec VÚC Trnava a ďalší hostia. Hostiteľmi bola primátorka mesta a členovia nášho DHZ. Možno niektorým napadlo, prečo až taký pompézny charakter so štátnou hymnou, posväcovaním vozidla a striekajúcim šampanským. Nuž preto, že išlo o vozidlo slúžiace „Bohu na chválu a blížnemu na pomoc“ a v každom prípade aj preto, že na akciu prišiel vrcholný predstaviteľ parlamentu a vlády Slovenskej republiky. A odhliadnuc od všetkého, investícia do podobných projektov nemôže byť a nie je márna. Mesto Leopoldov a jeho strážcovia červeného kohúta opäť nabrali na sile. Napriek tomu sebe aj im želáme, aby svoju novú techniku museli využívať iba na súťažiaci pri výrobe hasiacej peny počas podujatí pre deti alebo na hasičských báloch.

Hoci – pozor, čert nikdy nespí...

Zahasené

s Róbertom Kaliňákom

Rozhovor na tému obnovy hasičskej techniky nám poskytol minister vnútra a podpredseda vlády SR Róbert Kaliňák.

Kolko takejto hasičskej techniky ste už odovzdali a ešte sa chystáte odovzdať mestám a obciam?

Projekt obnovy hasičskej techniky dobrovoľných hasičských zborov (DHZ) predstavuje celkovo viac ako päťsto menších prvozásahových vozidiel Iveco Daily. Okrem toho sme dali rekonštruovať všetky tatrovky, ktoré boli na našom území, pretože naše lesy a hory predsa len nič nezvláda lepšie ako klasická dobrá tatra – ako sa hovorí, „tatra nezná bratra“. Tak sme dali zrekonštruovať osemsto-pätnásť a stoštyridsaťosmičky, čo je asi tristo áut, ktoré dostali úplne novú nadstavbu. Navyše, urobili sa zmeny, ktoré umožnia, aby tieto autá mohli mať pred sebou ešte dvadsaťpäť rokov bezproblémového fungovania. Ďalších šesťsto obcí dostalo navyše aj protipovodňové prívesy prvej pomoci. To znamená, že na zásah by nikdy nemala ísť iba jedna obec, ale v prípade problému sa stretnú viaceré a, samozrejme, aj mestá ako Leopoldov, a to už vytvorí určitú silu, ktorá dokáže omnoho obratnejšie a rýchlejšie chrániť životy aj majetok ľudí.

V akom stave sú tieto vozidlá a kto ich prevádzkoval doteraz?

Keď si zbory alebo mestá začali objednávať veľkokapacitné cisterny, začali sme ich od roku 2008 postupne kompletne rekonštruovať. Dostali úplne novú nadstavbu, generálku podvozkov a motorov a po generálke slúžili na hasičských staniciach; čakali, aby po príchode ďalších áut pokračovali v ceste k DHZ. Hlavnou výhodou týchto áut je, že rozpočty obcí nebudú pri veľkých opravách nijako zásadne zaťažené. Opravy všetkých nových značiek s množstvom elektroniky sú totiž veľmi nákladné. Preto sme volili cestu rekonštrukcie toho, čo všetci veľmi dobre poznáme: dáme tomu nový šat, nové parametre a staronové autá majú pred sebou ešte veľa rokov života. Napríklad aj nádrž je kompletne galvanizovaná a pogumovaná, čiže nie je dôvod, aby v blízkom čase začala hrdzaviť. V ďalšom kole sa chceme orientovať na výzvy, ktorých napĺňanie bude prispievať aj k rekonštrukcii hasičských staníc. Najodvážnejšie zbory s veľmi dobrými hasičmi, ako je napríklad leopoldovský, chceme vybaviť aj menšími vozidlami, aby mali auto na prvotný výjazd, ale aj na cesty na súťaže s mladými. A potom ich vybaviť aj veľkokapacitnými cisternami – my ich voláme pojazdny rybník – na prepravu veľkého množstva vody.

Aká je koordinácia s profesionálnymi hasičmi a inými zainteresovanými? Nedávno napríklad horelo v neďalekom Červeníku a bol problém dostať sa rýchlo k požiaru, pretože podchod pod železnicou má nízku svetlosť...

Toto je niekedy väčší problém ako samotná technika, pretože je to v ľuďoch... Doteraz Slovensko stavalo výhradne na profesionálnych hasičoch a dobrovoľní zasahovali predovšetkým vo svojich obciach. My sme v roku 2013 spustili projekt zohľadňujúci obrovský potenciál, ktorý sa skrýva v dobrovoľných hasičoch. Dokážu byť veľmi rýchli a dokážu profesionálne zasiahnuť s omnoho väčšou silou. To je rozhodujúce. Preto učíme tie staré, zabezhané mechanizmy, teda aby na miesta zásahu prichádzali nielen profesionálni, ale aj

dobrovoľní hasiči – ak už majú aj zodpovedajúcu techniku. To sa osvedčilo, keď boli v Trnavskom kraji veľké lesné požiare a zasahovalo pri nich do 50 dobrovoľných hasičských zborov, čo tu ešte nikdy nebolo; to je rekord. Preto treba precízne pracovať na zvolávacích systémoch, ktoré sa už začínajú prepracovávať a predpokladám, že vďaka tomu sa nad niektorými problémami dneška onedlho budeme iba usmievať.

Do Leopoldova ste prišli za volantom vozidla CAS 32 Tatra 815. Aké vodičské oprávnenia vlastníte, odkedy a ako často šoférujete?

Ako minister už tých príležitostí na šoférovanie veľa nemám. Na rozdiel od mnohých kolegov som však absolventom strojníckej priemyslovky a tam sme vždy mali k autám vzťah, preto sme si robili postupne vodičáky na rôzne kategórie. Na autobus nemám. Céčko, samozrejme, mám a rád sa vraciam do čias, keď sme na priemyslovke museli robiť aj s týmito väčšími strojmi. Je to pre mňa skôr oddych a relax po ministerskej práci.

Čiže v tomto prípade ste nepotrebovali imunitu na to aby, vás nechytili?

To nie. Pamätám sa však na prípad jedného pána primátora – ten si iba neuvedomil, že ak je vo vozidle veľa miest na sedenie, musí mať niečo viac ako céčko. V politike je málo času na šoférovanie, preto je takáto akcia príjemným adrenalínom, keď človek nezhodí žiadny múrik a všetky domy naokolo zostanú nedotknuté.

Pripravil Vojtech Moravčík

Záznam z odovzdávania hasičského auta a stretnutia s ministrom vnútra SR nájdete na internetovej adrese <https://www.youtube.com/watch?v=pTiWW6Jt5cQ>.

Známy zelený trojuholník nachádzajúci sa medzi Gučmanovou ulicou, bývalou starou škoolou a Hollého ulicou tvorí akýsi appendix veľkého parku na námestí. Napriek tomu je to príjemná zelená plocha, aj keď svoj účel parčíka viac neplnila ako áno. Hoci sa o jej revitalizácii uvažovalo už v minulom volebnom období, bez preloženia elektrického vedenia by sa na jej výzore veľa podstatného nezmenilo.

S prácami na úprave parku sa začalo v septembri. Napriek mnohomesačným rokovaniám vedenie elektrární nesúhlasilo, aby sa pôvodné elektrické vedenie vzduchom presúvalo pod zem na ich náklady a prekládku rozvodov v lokalite na Troslakoch aj tak napokon muselo finančne zabezpečiť mesto s rozpočtom 42 tisíc eur. Vzápätí boli nainštalované menej nápadné stĺpy verejného osvetlenia s mestským rozhlasom a k rodinným domom pribudli nové skrinky a elektrické prípojky, zároveň sa odstránili doterajšie stĺpy a nosné konštrukcie. Lokalita sa tak presvetlila od betónových a kovových konštrukcií a príjemnejšie bude zapadať do koloritu námestia. V súčasnosti už dodávateľ, ktorý vysúťažil najnižšiu cenu, realizuje zemné práce. Na ľavej časti cesty vedúcej k mostu na Trolaskoch pribudne parkovisko s pozdĺžnym státím a vedľa neho smerom do parku chodník z takej istej dlažby, ako je v parku, aby parčík pripomínal pokračovanie parku na námestí. Preto sa aj projekt nazýva Rekonštrukcia Námestia sv. Ignáca, časť C. *„Kedže mesto v krátkom čase sa dá aj do rekonštrukcie mosta na Troslakoch, na ktorú prispelo Ministerstvo kultúry SR prostredníctvom grantovej schémy, v súčasnosti sa hľadá možnosť, ako budúci chodník na Gucmanovej ulici vhodne napojiť k mostu, cez ktorý peší prejdú a prirodzene sa napoja na jestvujúci chodník na Gucmanovej ulici za mostom,“* hovorí o aktualizácii projektu Mgr. Jana Jančárová, investičná referentka mestského úradu.

Zároveň s týmito prácami sa uskutočňuje aj rekonštrukcia časti cesty na Hollého ulici vedľa parčíka od bývalej starej školy po jej spojenie s Gucmanovou ulicou. V tomto úseku bude cesta trochu rozšírená. Popritom sa vytvorí nové vjazdy do domov v tomto úseku zo zámkovej dlažby, ktorá sa bežne používa v meste pri zakladaní nových alebo obnove starých chodníkov. Z tejto dlažby budú vyhotovené aj chodníky vnútri parku.

Projekt terénnych úprav bol nacenенý čiastkou 78 500 eur a z verejnej súťaže víťazne vyšla firma Staveko s ponukou 42 000 eur, ktorá by mala práce dokončiť do konca novembra. Tu sa však práce na úprave parku neskončia. Viacerí sa pýtajú, či z parku zmiznú aj malé trafostanice či skrinky s rozvodmi. Dozvedeli sme sa, že tie, žiaľ, musia zostať na svojom mieste. Mala by ich však trochu ukryť nový živý plot alebo iné dreviny. *„Budeme to riešiť komplexne. V lokalite čiastočne revitalizujeme aj zeleň, niektoré stromy sú choré, chceli by sme ich nahradiť odolnejšími a esteticky vhodnými drevinami. Pribudne aj drobná parková architektúra, aby parčík mohol plnohodnotne slúžiť verejnosti,“* dodáva. To je však už úloha na budúci rok.

(text a foto: jh)

Na železnici pribúdajú tragédie

Napriek neustálemu zvyšovaniu bezpečnosti cestujúcich v železničných staniciach sa takmer denne stretávajú železničari s kolíziami cestujúcich a vlakov. Aj leopoldovská železničná stanica prešla v poslednom desaťročí výraznými úpravami. Základom bolo vybudovanie nástupišť. „Vybudovali sa mimoúrovňové priechody, bezbariérové prístupy pre imobilné osoby v zmysle európskej legislatívy, upravili sa nástupištia a priestory pre cestujúcich podľa platných medzinárodných štandardov,“ pripomína Katarína Martinkovičová zo Železníc SR. Napriek tomu však štatistiky hovoria, že od začiatku roka do konca septembra prišlo o život 73 osôb. Najčastejšie išlo o pohyb v kolajisku, nešťastnú náhodu alebo neopatrnosť.

Podľa náčelníka Železničnej polície prezidia Policajného zboru SR Norberta Berecza cestujúci riskujú pri akomkoľvek prechádzaní kolají, napríklad aj koridormi určenými pre pracovníkov železníc. Pripomína, že často nepomáhajú ani preventívne akcie a hrozba vysokých pokút. Našťastie, leopoldovská železničná stanica má okrem koridorov vyriešený prechod do priemyselnej časti mesta lávkou na Nádražnej ulici. Problematické zostáva prechádzanie cestujúcich cez kolajisko smerujúcich do Červe-

níka. Pri takomto prechádzaní na konci nástupištia smerom cez trať dochádza aj k najčastejším úrazom a kolíziám. Jedna z tragických nehôd sa stala vo štvrtok 10. septembra o 19,52 h. Vlak Intercity 504 zrazil a usmrtil muža, ktorý sa pohyboval v kolajisku. Doprava bola čiastočne obmedzená na 2. traťovej kolaji do 23:45 h. Príčiny nehody sú predmetom vyšetrovania. Rušňovodič vlaku vo svojej výpovedi uviedol, že pri vchádzaní vlaku IC 504 do železničnej stanice Leopoldov vošla náhle do jazdnej dráhy vlaku neznáma osoba. Pre krátku vzdialenosť nestačil použiť ani výstražný zvukový signál, použil rýchločinné brzdenie ale nedokázal zrážke zabrániť. Na miesto sa dostavila služba rýchlej zdravotníckej pomoci, ktorá konštatovala zranenia nezlučiteľné zo životom.

Text a foto Martin Jurčo

Pozor na hlodavce

S nastupujúcou jeseňou sa v okolí našich príbytkov môžu objaviť nevítaní podnájomníci, ktorí sa s obľubou sťahujú k ľudským príbytkom – myši a potkany. Účinne s nimi môžeme bojovať dvoma spôsobmi – odstraňovaním a bezpečnou likvidáciou odpadu a deratizáciou, a to najmä v období. Regionálny úrad zdravotníctva preto vyzýva právnické aj fyzické osoby, aby najskôr odstránili zdroje možných úkrytov a potrav y hlodavcov a vzápätí od 1. októbra do 15. novembra vyko-

nali vo svojich pivniciach, skladových priestoroch a v blízkosti hospodárskych objektov deratizáciu na to určenými prostriedkami. Určené obdobie je ideálne kvôli poznatkom o reprodukčnom cykle hlodavcov v jarných a jesenných mesiacoch a umožní zastaviť ich množenie, ale aj migráciu na iné miesta. Občania sa tým budú brániť rôznym prenosným ochoreniam.

(ra)

Kabaretiéri našli svoje publikum aj v Tatrách (4. časť)

Zájazd v Tatrách.

Zľava Rudolf Vrabec, Benjamín Masaryk, Pavol Zavadil, Ilja Jenča, a Marián Piovarči.

Naše putovanie v čase do päťdesiatych rokov, keď sa v našom meste dvakrát za rok predstavovali nadšenci Wericha či Horníčka a pripravovali svoje kabarety, dnes pokračuje. Našlo sa totiž ešte niekoľko bonusov a našli sme počas prípravy predchádzajúcich vydaní tohto spomínania na slávnú éru, ktorého protagonistom bol najmä Benjamín Masaryk.

V minulom vydaní spomienok na kabarety sme omylom uviedli meno Štefana Štepanoviča medzi režisérmi divadelných predstavení. V skutočnosti on bol jedným z tvorcov kabaretu a režijne si predstavenia zobrali pod patronát Ivan Pach, Benjamín Masaryk a Miloslav Štefunko. Marián Piovarči mal na starosti najmä hudobnú stránku kabaretov. V tomto čase museli najmä pri rôznych žiadostiach zamieňať slovo kabaret za slovo estráda. A aj keď v skutočnosti išli kabaretnou cestou, na plagáty, ktoré svojou nápaditosťou sú zaujímavé aj dnes, sa hovorilo najmä o estráde. Vystúpenia mali všetky atribúty - divadlo, hudba, spev, step, tanec vrátane trošku humornej ukážky brušných tancov. Vystúpenie stepára a bubeníka jednej z kapiel Pavla Zavadila boli veľmi úspešné a na tú dobu ukážkové. „Veľmi sme sa čudovali,

keď nám povedal, že vie stepovať,“ spomína Benjamín Masaryk.

Od roku 1946, keď mladí nadšenci začali s kabaretnými vystúpeniami, ubehlo veľa vody, a tak latka kvality vystúpení postupne stúpala. Pozitívom bolo, že sa snažili neopakovať. „Keď sme prišli so scénkou malého dieťaťa v kočíku, ktorý vtipne odpovedá na otázky, nabudúce sme tento model už nepoužili a vymýšľali sme niečo nové,“

spomína Benjamín Masaryk. Aj preto vraj mnohé scény vyznievali originálne a neošúchane. Bolo teda otázkou času, keď sa predstavia aj za hranicami Leopoldova. V roku 1957 napríklad Slovenská odborová rada vy-

Miloslav Štefunko (vpravo).

Kapela TICO TICO z čias zázjazu v Tatrách:
Marián Piovarči (trúbka), vzdu za ním Pavol Zavadiľ.

brala jeden z ich programov a pozvala ich na štrnásťdňový zázjazd do Vysokých Tatier. Odohrali dvanásť predstavení najlepšieho ukážkového kabaretu v tamjších zotavovniach a dokonca ich organizátori žiadali o povolenie nahráť si z neho zvukový záznam, ktorý by prehrávali nepohyblivým pacientom. „Odbory nám dali dokonca aj k dispozícii autobus a svojho delegáta. Pamätám si, že na odborovej rade to vtedy so mnou vybavovala sestra známeho herca Michala Dočolomanského Irena, ktorá pôsobila na odbore kultúrno-osvetovej práce.“ Celá ponuka vlastne prišla vo vlaku, kde sa Benjamín Masaryk stretol práve so spomínanou Irenou. A tá mu povedala, že práve dostala za úlohu ich vyhľadať a dohodnúť podrobnosti ich účinkovania v Tatrách. „Cez deň sme mali voľno a každý večer sme hrali v inej zotavovni. Celý program mal dvanásť čísiel a v strede programu bola prestávka. V popoludňajších hodinách sme niekedy účinkovali aj pre pacientov v liečebných

ústavoch,“ spomína B. Masaryk.

Celý program bol zložený z viacerých ročníkov kabaretov ako výber najlepších čísiel. Zároveň museli dbať o to, aby program vystavalo 9 – 10 účinkujúcich. Slávny tatranský zázjazd s nimi absolvoval aj známy Ilja Jenča. Vtedy sa nedostal na školu umeleckého typu. „Pracoval som vtedy vo vojsku na úseku

doplňovania armády. Spýtal sa ma, či by nemohol zatiaľ pôsobiť napríklad vo Vojenskom umeleckom súbore. A keďže som vedel o jeho nadaní, zobrali sme ho s nami.“ Hudobne sa v programoch predstavovala aj kapela Tico-Tico pod vedením Mariána Piovarčiho. Neskôr ich potom už doma v Leopoldove postupne vystriedala kapela Modrá sedma. Slávny zázjazd v Starom Smokovci a okolí sa, žiaľ, už nezopakoval. No motivoval leopoldovských tvorcov kabaretov natolko, že svoje novoročné predstavenia potiahli ešte niekoľko ďalších úspešných rokov, konkrétne do roku 1961.

Martin Jurčo, foto: archív Benjamína Masaryka

Zostava účinkujúcich i tých čo sa podieľali na príprave kabaretov koncom 50. rokov.
V strede v okuliarech známy publicista Iva Szabó.

Krumplové hodý

O krumplách s deťmi gazdinkami aj farmármi

Mali ste dost krumpél? Jaké máte krumple? Tieto typické otázky patria práve v septembri možno medzi tie najčastejšie v susedských rozhovoroch. A tí starší by hneď aj odpovedali: Kdeže tý lanske snahy sú... slabé jako tochtoročná zima. Nech už bola ich úroda akákoľvek, zemiaky asi nič nenahradí v našej tradičnej kuchyni ani počas hodov. Ale čo tak urobiť čisto zemiakové hodovanie? K tomuto nápadu sa nenápadne dopracovala pani Elena Slamková po minuloročnej bohatej úrode zemiakov, keď hľadala ďalšie možnosti, ako ich spracovať. O svojej ťažkosti a zároveň o svojom nápade prepovedala primátorke mesta a podujatie bolo takmer na svete. A tak k cibulovým slávnostiam v našom regióne pribudla nová oslava šikovných hospodárov – Krumplové hodý. „Pripravili sme viaceré súťaže a sprievodné podujatia. Ich cieľom nebolo len preukázať zručnosť v niektorých disciplínach, spojených so zemiakmi, ale predovšetkým stretnúť sa, urobiť niečo spoločne, zabaviť sa, porozprávať sa a možno aj vymeniť si rady. A, samozrejme, ochutnať zemiakové dobroty...“ poznamenala na vrub nového podujatia primátorka mesta.

Vydarená snečná sobota do parku na námestí 19. septembra prilákala najmenších, ale aj tých starších. Najskôr však prišli obetaví gazdovia a gazdinky. Gazdovia (Gustáv Zenner, Pavel Zlámala, Stanislav Piovarči) priviezli stoly a kotly, v ktorých neskôr vyvárať halušky a šúľance, a prišli aj gazdinky – kuchárky „šúľачky“ (Anna Kamenárová, Lýdia Vjaterová, Alena Molnárová, Emília Osuská, Lidia Ďurišová, Mária Krausová, Mária Gažíková, Marta Kožífková) zasa pred zrakmi okoloidúcich už pripravovali zemiakové cestá, rezali šúľance či na veľkom site „pasírovali“ halušky. Podchvíľou podpichli jedni druhých, potom zasa druhí prvých a napriek veľikánskej objednávke rozdávali humor a smiech aj návštevníkom až do vtedy, kým sa neminuli bryndzové halušky (boli vraj vynikajúce) a napokon aj šúľance so strúhankou. To sa však už pripravovali zemiakové placky. Tu Dalimíre a Matejovi Štitákovým pomohla vyššia moc – pani kuchárky zo školskej jedálne. Predsa len pripraviť toľko zemiakových placiek si už vyžadovalo nasadenie onakvejšej techniky. Tu i tam sa pohybovali

kultúrničky Lenka Slováková a Ingrid Vidová a pomáhali, kde to bolo aktuálne potrebné. Zuzana Luhová a Gabriela Halášová si zobrali pod patronát tvorivé dielne detí, v ktorých sa najmladší usilovali zo zemiakov vytvoriť zaujímavé výrobky – najčastejšie zvieratká či rozprávkové postavičky.

Čas prípravy zemiakových pochútok patrili rôznym súťažným kratochvíľam. Jednou z nich bola súťaž v šúpaní zemiakov na rýchlosť a zahanbiť sa v nej nedali ani muži. V nej si najlepšie

počínala Mária Zacharová (11 s), na druhom mieste ako najrýchlejší skončil Miroslav Bakita z Bánoviec nad Bebravou (14,03) a napokon Marek Málík (14,34). Pre úplnosť treba povedať, že otestovať svoju rýchlosť chcela aj primátorka (veď rýchlo nafutrovať dva statné mužské krky si pýta svoje) a skončila dokonca na druhom mieste s časom 13,46 a svojho umiestnenia sa z pochopiteľných príčin vzdala. Muži zarezonovali aj v druhej súťaži o najdlhšiu zemiakovú šupku. Viacerí boli veru prekvapení ich zručnosťou. Miroslavovi Bakitovi priniesla jeho šupka s dĺžkou 180 cm prvé miesta, o 9 centimetrov kratšou šupkou ho nasledoval na druhom mieste Marek Málík a na treťom mieste sa umiestnila Miriam Zacharová (124 cm). Víťaz prezradil, že o Krumplových hodoch sa dozvedel zo Slovenského rozhlasu a spolu s priateľkou si teda spravili výlet do nášho mesta: „V Leopoldove som po prvýkrát v živote a mesto a aj tieto Krumplové hody na mňa urobili veľmi dobrý dojem, práve tu som videl napríklad prvýkrát fialové zemiaky a zaujímavé boli aj prezentované sladké zemiaky.“

V rozhovore s Vojtechom Moravčíkom, ktorý s otázkami o krupľách v mnohých podobách vyzvítal viacerých organizátorov aj hostí, prezradil, že doma pomáha v kuchyni a to je odpoveď na jeho úspech v čistení zemiakov.

Leopoldovské deti zasa predviedli veľký kus kreativity a šikovnosti v súťaži o najkrajšieho krumplového panáčika. Aj po vyhodnotení súťaže tvorivej dielne sme pri stolíku s výrobkami detí zazreli Dominiku a Karinku Križovenské, ako pokračujú v dotváraní nových postavičiek. „Rady sa takto hráme, vyrábame rôznych panáčikov, zvieratká zo zemiakov aj gaštanov. Včera sme si takto prekláпали vodovkami motýle a vyrábali pečiatky zo zemiakov,“ hovoria o detskom pohľade na zemiaky. Niektoré staré mamy boli výrobkami dojaté a veru aj porota by sa najradšej zriekla povinnosti hodnotiť ich, lebo všetky výtvary boli originálne a každý panáčik zaujal čímsi iným. Darma hľadala primátorka pri vyhodnocovaní tejto súťaže pomoc u iných porotcov – nik jej neporadil, pretože bezradní boli aj oni. Napokon sa preto rozhodla vyhlásiť dvoch víťazov.

Miroslav Bakita

Stali sa nimi Veronika Halášová a Žofka Matiová a všetkých ostatných malých účastníkov zvolala na drobnú sladkosť.

A ako si počínali na premiérových Krumplových hodoch domáci vystavovatelia? V súťaži o najväčší zemiak zvíťazil Jozef Polák (mimochodom práve on vystavoval aj fialové zemiaky odrody Bergerac), na druhom mieste sa umiestnila Lenka Vančová a na treťom Ladislav Kadlec. Porotcovia posudzovali aj netradičné tvary zemiakov z našich záhradiek. Najzaujímavejší exemplár podľa nich priniesol Ladislav Kadlec (zemiak pracovne nazvali Duch), ale zaujali aj krumplové dvojčky Romana Vendeleka a zemiakové srdiečka od Damiánka. Mimo poradia primátorka ocenila osobitnou cenou aj fialové zemiaky Jozefa Poláka.

Nech ja tak či onak, gazdinky (a nielen tie) najviac zaujala súťaž o najlepšie zemiakové jedlo. Ved kto by sa nechcel inšpirovať a obohatiť svoj receptár. Našťastie, leopoldovské gazdinky neboli skúpe a pripravili nielen typické zemiakové jedlá, ale pre nás laikov aj úplne netradičné pokrmy, napríklad koláče... Osobitne treba spomenúť gazdinky, ktoré pri tejto príležitosti pripravili svoje špeciality a priniesli ich ochutnať aj porote a návštevníkom. V kategórii sladkých špecialít boli ocenené na prvom mieste Mária Levčíková s matrtákom s čokoládou, na druhom mieste

Elena Slamková s mriežkovým koláčom a na treťom Emília Pavelková s makovými lokšami. V kategórii slaných pokrmov sa porote (Emília Harsányiová, Lenka Slováková, Tomáš Šablický) najviac pozdávali lokše Márie Slovákovej, na druhom mieste to boli stískance Nade Piovarčiovej a ako tretia najlepšia slaná špecialita sa umiestnili klobáskové hrúbiky Miriam Špacírovej. Organizátori sa poďakovali aj ostatným gazdinkám, ktoré prezentovali ďalšie dobroty –

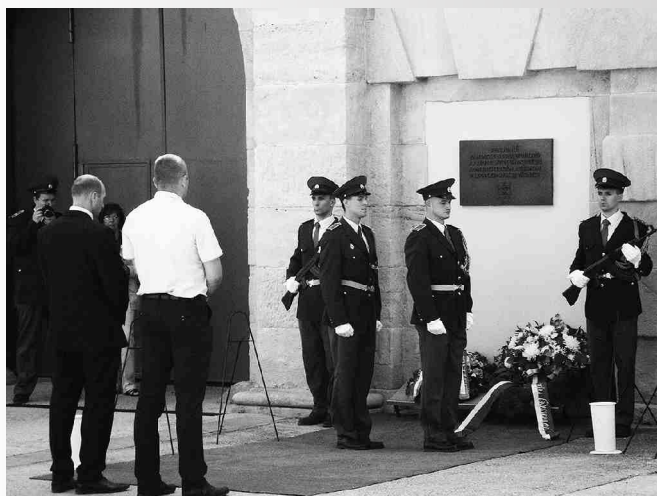
Lýdii Holíkovej za zemiakové pagáče, Michalovi Juranovi za bryndzové halušky, Anne Štepanovičovej za zemiakové hali a Beáte Špacírovej za stískance. Všetky hotové jedlá si pochvaľovali členia poroty aj bežní návštevníci, ktorí sa napríklad nevedeli vynachudovať, že zo zemiakov možno skutočne pripraviť aj sladké koláče s čokoládovou polevou. Ale to už príjemne hrali známi Neznámi, posilnení zemiakovými plackami, a predstavili nielen piesne zo svojho nového cédečka, ale aj staršiu klasiku. „Je to prvé podujatie tohto druhu v našom meste a niektoré drobnosti sme nepredvídali. Aj keď možno nebolo všetko podľa očakávania, prosíme hostí o zhovievavosť. Ten ďalší ročník bude istotne zasa o toto naše poznanie lepší. Samozrejme, najskôr sa musia urobiť krumpky,“ dodala na záver vážne i položartom primátorka mesta, čím avizovala, že o rok sa stretneme na Krumplových hodoch znova.

Pripravil Juraj Hladký.

A kto by mal chuť pripomenúť si atmosféru na prvom ročníku Krumplových hodov v Leopoldove, zostrih nájde na internetovej adrese https://www.youtube.com/watch?v=_aDQObOwBTI.

Novembrová revolúcia po 26 rokoch alebo ŠtB, ŠtB, dobre nám je bez teba!...

Od tzv. nežnej revolúcie pretieklo veľa vody vo Váhu. Obzrime sa späť do začiatku r. 1989 v Leopoldove, keď došlo k uvoľneniu politickej situácie v bývalom ZSSR, tzv. glasnosti, čo sa prejavilo aj v bývalom Československu. ŠtB si aj naďalej vykonávala svoju „svedomitú prácu“ v zastrašovaní a terorizovaní obyvateľstva vymyslenými kauzami v už „normalizovanom štáte“. Ozrejmime si jej činnosť na konkrétnom prípade. Na ich aktivitu doplatil aj jeden bývalý obyvateľ nášho malého mesta. V článku nebudeme uvádzať žiadne mená a priezviská, aby sme zachovali prezumpciu (predpoklad) neviny. Nečakane ho doma v apríli r. 1989 „navštívili“ príslušníci ŠtB a odviekli na miestne oddelenie VB, kde ho obvinili, že na korešpondenčnom lístku poslal do pražskej televízie sťažnosť o nedodržiavaní Košického vládneho programu. Pre tých, čo už zabudli z hodín dejepisu, o aký dokument ide, pripomíname, že bol prijatý na zasadnutí prvej povojnovej vlády spoločného štátu Čechov a Slovákov a Slovenskej národnej rady 5. apríla 1945 v Košiciach. Vládny program obsahoval základné princípy vládnej politiky vo vnútro politickej a medzinárodnej oblasti. Vládu charakterizoval ako vládu ľudovodemokratického štátu budovanú na základe širokého Národného frontu Čechov a Slovákov. Zahraničná politika mala vychádzať z dvojstrannej Zmluvy o priateľstve a spolupráci so ZSSR atď... Nebudeme tu kopírovať celý dokument, lebo to nie je ani potrebné. Dôležité je to, že predvedená osoba sa o takýto dokument nezaujímala a tiež písmo na korešpondenčnom lístku sa ani v jednom znaku nezohodovalo s jeho písmom, čo potvrdil grafológ, ktorého si priviezli so sebou. Nechali ho písať svoj životopis, aby získali čas. Medzitým vtrhli do jeho domu, kde bola prítomná len jeho stará manželka. Brali vzorku písma z písacieho stroja a ukradli mu zo stola aj niektoré písomnosti, ktorých kópie vrátili až po jeho sťažnosti na Inšpekciu MV, ktorá mu s počudovaním odpovedala, že socialistická zákonnosť nebola porušená. V socialistickej ústave bola zakotvená formula o slobode slova či už písaného alebo hovoreného. Preto už dôvod na vyšetrovanie bol od začiatku podozrivý. Na dopyt z pražskej televízie mu oznámili, že majú archív anonymov, ale ak by tam aj prišiel taký lístok, tak nevedia, ako sa mohol dostať von. Jednoducho si ho nechali na pošte v Leopoldove opečiatkovať a vytiahli ako dôkaz. Pri náhodnej návšteve pošty počul pracovníčku, ako podávala telefonickú informáciu na VB, hoci aj za socializmu platil zákon o listovom tajomstve. Ďalšie správy o pohybe osoby dostávali aj z predajne potravín na Hurbanovej ulici, kam chodil pravidelne nakupovať. Keď opustil budovu, už pri ňom zastalo auto VB. Prezradili mu, že ho sledujú už tri roky a dostali príkaz na ukončenie prípadu. Ak nepodpíše priznanie dobrovoľne, tak sa mu vyhrážali dôsledkami pre jeho zamestnaného syna (opäť sa opakuje zastrašovanie). Celá vymyslená kauza mala mať dohru na MsNV za prítomnosti jeho predsedu, ale nakoniec sa pre neprítomnosť obvineného neuskutočnila, lebo už nechcel so sebou nechať manipulovať ako so špinavou handrou. Tak prezradili, či už úmyselne alebo neúmyselne, odkiaľ vietor fúkal; samozrejme všetko aj s potrebnou podporou okresného tajomníka komunistickej strany v Trnave. Iste predpokladali neodvratný pád socializmu. Dobre vedeli (ako všetci zločinci), že po spáchaní trestného činu treba za sebou zničiť všetky stopy, dôkazy, aby sa nedali zistiť pravé mená vyšetrovateľov (hoci ich aj pred ním vyslovovali, ale ich pravosť sa nedá zaručiť) a ich spolupracovníkov – donášačov, ktorých bolo v Leopoldove viacero. Založený osobný zväzok niekedy koncom roka 1989 skartovali, a tak zahladili všetky stopy po ich klamstvách a výmysloch. Veď boli profesionáli vo svojom odbore, a výborne platení. Peniaze sa

získavali aj z daní tzv. robotníckej triedy, ktorá za slabo platenú prácu musela ešte odvádzať dane do štátnej pokladnice. Nezabudli ich tak pri každom zjazde všemocnej strany ospevovať. Možno dostali za svoju trojročnú „vedeckú prácu“ aj odmenu od svojho generála, ale na Nobelovu cenu to nestačilo. Po novembri 1989 sedeli príslušníci ŠtB pol roka doma pri telefónoch zasa primerane zaplatení. Za zbytočnú prácu dostávali zbytočné peniaze a

poriadne špinavé. Písomné dokumenty zničili, ale v mysliach ľudí aj napriek tomu zostali ich činy, ktoré vykonávali za judášsky groš. Boli to osoby, a nie ľudia, bezcharakterné, s mozgami premytými komunistickou ideológiou porovnateľnou s nemeckým fašizmom. Pôsobili ako odpad zo ZNB, ale oni cítili svoju nadradenosť nad ostatnými. Boli niečo viac, lebo veľmi dobre vedeli, že obyčajný človek sa spravodlivosti aj tak nikde nedovolá. Mohli ho obviniť z hocičoho. Všetko to pramenilo z neustáleho strachu komunistov o moc, ktorí začali od r. 1948 trpieť stihomamom. Neverili ani súdruhom vo vlastných radoch, o cirkvi nehovoriac. Jediní, koho sa nebáli, boli naši spoluobčania tmavej pleti. Asi je zbytočné písať prečo. Smiešne znel ako výkrik do tmy dlhoročného obyvateľa Leopoldova v kultúrnom dome pri železničnej stanici koncom roka 1989: „Za socializmu bolo lepšie!“ Za prekvapených členov VPN z Bratislavy odpovedala humorne pani profesorka práva: „Tak sa tam teda vráťme!“

Ešte nebolo na svete vymyslené také politické zriadenie, kde by boli všetci spokojní, ale v novembri 1989 nekričali ľudia na námestiach na slávu reálneho socializmu. Chceli žiť v inom svete, kde bude väčšia sloboda, voľnosť pohybu, nebudú hranice republiky obohané ostatným drôtom napusteným elektrinou, nemuseli sa pretvarovať a hovoriť si pravdu len doma v kuchyni pri sporáku, nemuseli už počúvať Slobodnú Európu a Hlas Ameriky ako jediný zdroj slobodných informácií. Nakoniec sa ukázalo, že tí, čo sa bili najviac rukami do prs, ako to so socializmom myslia vážne, od neho prví zbabelo zutekali. Padol ako domček z kariet bez jedného výstrelu (okrem demonštrácií v Prahe), hoci komunisti mali k dispozícii silové zložky poriadkovej VB, ŠtB, milície a aj armádu. Prečo? Z jednoduchého dôvodu, lebo všetci pohlavári vtedajšieho režimu mysleli už na zadné vrátka, ako sa čo najjednoduchšie dostať von zo vzniknutej politickej situácie bez ujmy na zdraví, keď si spomenuli, čo sa dialo v Československu po r. 1948. Nevedeli, či sa nezopakujú tzv. monstr (bábkové) procesy a niektorí z nich neskončia na šibenici, keď už stratili oporu súdruhov z Moskvy. Aj sa im to nakoniec podarilo. Hrdinami sa stali takí, ktorí sa nebáli vystúpiť na tribúny a žiadali zrušiť 4. článok československej ústavy o vedúcej úlohe komunistickej strany. Ak by sa politický prevrat nepodaril, tak by ich čakalo mučenie od ŠtB a cely v leopoldovskej väznici. Každý totalitný systém je nereformovateľný. Ak sa poviaľa opraty, tak je to jeho koniec, čo potvrdilo aj obdobie po novembri 1989.

Pred leopoldovskou väznicou býva každoročne koncom augusta usporiadaná tryzna za ne-spravodlivo odsúdených a umučených politických väzňov. Ich rodiny iste nerady spomínajú na obdobie reálneho socializmu, ako dostalo neskôr toto politické usporiadanie prívlastok. Bývalý leopoldovský politický väzeň, ktorý bol zvolený po r. 1968 do dvoch najvyšších štátnych funkcií a mal očistiť spoločnosť od tzv. oportunistov v štáte, sľuboval, že politické represie z päťdesiatych a šesťdesiatych rokov minulého storočia sa už nebudú opakovať. Napriek tomu sa nezákonné prenasledovanie obyvateľstva príslušníkmi ŠtB a aj vraždy počas jeho vládnutia vykonávali, čo potvrdil jeden z bývalých ponovembrových ministrov vnútra, ktorý vedel, o čom hovorí a aj ktoré osoby sa za nimi skrývali, lebo mal svojich dobrých informátorov. Postavení pred spravodlivosť však neboli, ale naopak, stali sa z nich vážení podnikatelia, infiltrovali sa do rôznych politických strán alebo aj do polície. Sú to tzv. spiace bunky. Vojny sa nevedú len bojovými prostriedkami, ale predchádza im činnosť spravodajských služieb. Rýchlo ožijú, ak bude treba. Ak niektorí už medzitým umreli, tak ich nahradia noví, lebo nostalgia za bývalým socialistickým táborm prichádza opäť z východu, keď SIS zaznamenala na našom území zvýšenú činnosť ruskej tajnej služby.

(kg)

Na ťahu je prezident Slovenského šachového zväzu

V júni zasadol do kresla Prezidenta SŠZ na tri roky (po Martinovi Hubovi z Prievidze) trnavský šachista **František Jablonický** (* 1951), ktorý poskytol pre náš dvojmesačník krátke interview. Odpovedal v ňom na otázky o svojom vzťahu ku kráľovskej hre a jej ďalšom smerovaní na Slovensku.

Kto vás naučil hrať šach a koľko ste mali vtedy rokov?

Šach ma naučil hrať otec. Mal som vtedy asi 8 rokov. Hrávali sme rodinné turnaje so starším bratom a strýkom. Rýchlo som ich začal porážať. Potom som

začal chodiť do šachového krúžku na základnej škole. Za klub som začal hrať až od trinástich rokov.

Ktoré výsledky v praktickom šachu považujete za svoje najúspešnejšie?

Bol som dorasteneckým majstrom SR v r. 1970, majstrom Bratislavy r. 1973, členom československého tímu U25 a klubovým majstrom Československa a Slovenska za trnavskú Lokomotívu.

Prečo ste sa rozhodli kandidovať na funkciu prezidenta SŠZ?

Trápila ma nedostatočná váha šachu v spoločnosti a veľmi slabé finančné zabezpečenie činnosti zväzu. To boli hlavné motívy. Veľmi dôležitým dôvodom je fakt, že už som na dôchodku, takže mám viac času na plnenie povinností súvisiacich s funkciou.

Aké ciele si kladiete pri nástupe do funkcie prezidenta a aký tím spolupracovníkov vám ich pomôže splniť?

Hlavným cieľom je zlepšiť postavenie šachu v spoločnosti a športovej organizácii. Som spokojný s tým, že mi volebná konferencia zväzu schválila navrhnutý tím mojich spolupracovníkov: viceprezidenta zväzu Karola Pekára a členov výkonného výboru zväzu v abecednom poradí Cyrila Cehelského, Rastislava Diviaka, Zdena Gregora, Petra Palečka, Juraja Petényiho, Igora Poláčika, Alexandra Riabova a generálneho sekretára Vladimíra Szúcsa. Ale oceňujem pomoc aj ďalších. V programátorskej oblasti nám výborne pomohol jeden šachista, ktorý nechce byť menovaný, a účtovnej predseda bratislavského zväzu Martin Sklár. Ďalej mám množstvo aktívnych spolupracovníkov v nových projektoch.

Považujete za užitočné zaradiť šach do škôl ako povinný alebo nepovinný predmet?

V oblasti zavedenia šachu do škôl sa osobne angažujem. Na Slovensku existuje sedem základných škôl, kde sa šach vyučuje ako povinný predmet. Ďalej existuje množstvo škôl so šachovými krúžkami po vyučovaní. Prišiel som s návrhom projektu MDH (Matematické didaktické hry), kde ide o spojenie vyučovania matematiky hrovou formou s pomocou šachu. Precedensom je skvelá práca učiteľky šachistky Viery Haraštovej na Súkromnej základnej škole v Skalici. Tento školský rok začíname s predpilnotnou fázou projektu. Záštitu prevzala poslankyňa NR SR Oľga Nachtmannová a projektovým manažérom je skúsený trnavský bývalý učiteľ matematiky Milan Szitkey. Verím, že do troch rokov sa nám projekt podarí rozšíriť na celom Slovensku.

Aký je Váš názor na vytváranie šachových rubriík v lokálnej a regionálnej tlači?

Je to pekná iniciatíva. Pamätám si obdobie, keď tých rubriík bolo omnoho viac. Rubriky robia neoceniteľnú prácu v mediálnej popularizácii šachu, čo je veľmi dôležitá úloha môjho tímu, kde má na starosti túto oblasť Alexander Riabov.

Riešili ste niekedy šachové problémy zo šachových rubriík v dennej tlači alebo odborných časopisoch?

V mladosti som riešil šachové úlohy v rubrikách. Teraz už riešim iba občas diagramy v časopise Československý šach.

Hrali ste niekedy šach aj korešpondenčne?

Skúsil som hrať iba jediný turnaj. Prestalo ma to baviť, keď súper i začali špekulovať a nehrali korektne (nepriznávali príjem ťahov).

Venujete sa trénerskej činnosti v programe Šach do škôl?

Minulý rok som viedol šachové krúžky v Základnej škole Angely Merici v Trnave a aj v Trnave na Spartakovskej ulici. Po mojom nástupe do funkcie prebral tieto krúžky Milan Szitkey. Na Spartakovskej ulici štartuje Milan aj Projekt MDH.

Naučili ste hrať šach aj svojich rodinných príslušníkov? Hráte s nimi domáce šachové turnaje?

Obe dcéry šach hrať nechceli. Obaja synovia začali hrať, starší Boris hrá iba veľmi zriedka, a to iba školský turnaj v Kalokagatii. Mladší Martin ma už výkonnosťne prerástol a dosiahol už aj prvý medzinárodný titul Majstra FIDE (FM), ktorý okrem iného porazil v simultánke aj bývalú svetovú dvojku – maďarského veľmajstra Lajosa Portischa. Turnaje doma nehráme. Spolu s Martinom však analyzujeme hlavne jeho partie.

za rozhovor ďakuje Gorazd Kollárik.

Šachová partia pre zábavu i poučenie

Všetky športové odvetvia majú svoj vrcholný orgán vrátane šachistov. V ružomberskom Hoteli Kultúra sa cez víkend 13. až 14. júna konala Konferencia Slovenského šachového zväzu (SŠZ), ktorej vrcholným bodom bola voľba nového prezidenta. Tomu predchádzali krajské konferencie. Konferencia Trnavského krajského šachového zväzu sa uskutočnila 3. mája v Osuskom. Zúčastnilo sa na nej 24 zástupcov klubov, ktorí reprezentovali približne 80 % členov kraja. Odporučila zvoleným delegátom na celoslovenskú konferenciu, aby za Prezidenta SŠZ volili Františka Jablonického (* 20. 11. 1951) ako zástupcu Trnavského kraja. Doterajší prvý muž šachového hnutia Martin Huba z Prievidze po dvoch volebných obdobiach stiahol svoju kandidatúru. O najvyšší post tak zvíťazila súboj dvojica F. Jablonický a M. Zelnický. Delegáti jednotlivých krajských zväzov napokon zvolili za Prezidenta SŠZ Jablonického, ktorý vyhral pomerom hlasov 21:16. Mandát dostal do roku 2018.

Inžinier Jablonický, ktorý vyštudoval informatiku na Fakulte riadenia Vysokej školy ekono-

mickej v Bratislave, býva v Trnave, hovorí a píše po rusky i anglicky. O sebe prezradil: „Som predovšetkým človek, ktorý dôverne pozná nielen chlebiček ligového hráča, ale aj klubového funkcionára, organizátora významných šachových podujatí či trénera našej talentovanej mládeže. Ako vyslovene tímový hráč môžem okrem analytického myslenia a flexibility ponúknuť aj komunikatívnosť a zodpovednosť,“ uviedol vo svojej predvolebnej prezentácii. Stanovil si pred seba šesť cieľov: 1. rešpektovať pravidlo, že zväz je tu pre členov a pre kluby, 2. spoločným úsilím a vzájomnou pomocou zásadne zlepšiť postavenie šachu v spoločnosti, 3. zásadne zlepšiť podmienky financovania šachu na Slovensku, 4. zvýšiť hernú úroveň a podporovať talenty, 5. smerovať k profesionalizácii šachu a postupnému rozširovaniu okruhu ľudí, ktorí budú zo svojej práce pre šachové hnutie zaslúžene profitovať, 6. ponúkať riešenia a pomoc pri podpore slovenského šachu pre všetky skupiny šachistov a šachových nadšencov.

Zaželajme novozvolenému prezidentovi, aby si okolo seba vytvoril tím schopných ľudí, ktorí spolu s ním dokážu splniť všetkých šesť cieľov na 100 %! O tri roky zistíme, ako sa im to podarilo...

Šachové majstrovstvo novozvoleného prezidenta SŠZ si priblížime v nasledujúcej partii:

Biely: **František Jablonický**

Čierny: **Ján Šturc**

Tatranský pohár 2011 - Tatranské Zruby

3. kolo

1.e4 c5 2.c4 Jc6 3.Je2 g6 4.d4 cxd4 5.Jxd4 Sg7 6.Jc2 Jf6 7.Jc3 0-0 8.Se2 d6 9.Se3 Se6 10.f3 Vc8 11.Dd2 Je5 12.b3 d5?! (Približne vyrovnanú pozíciu mohol dosiahnuť čierny po: 12. - d5 13.Jd4 Sd7 14.0-0 Vfe8 15.Vad1 a6 16.Jd5 Dxd2 17.Vxd2 Jxd5 18.exd5 Vc7 =) **13.exd5 Sxd5** (13. - Jxd5 14.Jxd5 Sxd5 15.Vd1 Se6 16.Jd4 Sd7 17.0-0 b6 18.h3 De8 19.Sh6 Sxh6 20.Dxh6 Jc6 21.Jb5 Sf5 s malou výhodou bieleho.) **14.0-0-0** (14.cxd5 Vxc3 15.Dxc3 Jxd5 16.Dd2 Jxf3+ 17.Sxf3 Sc3 18.0-0-0 Sxd2+ 19.Vxd2 e6 20.Sxd5 exd5 21.Vhd1 Dc7 22.Vxd5 Dxh2 23.V1d2 a6 24.Vd7 b5 25.Va7 Ve8 26.Vxa6 Dg3 s lepšou hrou bieleho.) **14. - Se6 15.Dxd8 Vfxd8 16.Sxa7 Sf5 17.Jd4 Jfd7 18.Jxf5 gxf5 19.Sd4 Sh6+ 20.Kb1 e6 21.Jb5 Jc6 22.Sb2 Sg7 23.f4 Jc5 24. Vxd8+ Vxd8 25.Sxg7 Kxg7 26.Vd1 Vxd1+ 27.Sxd1 Kf6 28.Sf3 Je4 29.Sxe4 fxe4 30.Jd6 e3 31.Kc1 Jd4 32.Kd1 b6 33.b4 e5 34.f5 Jxf5** (34. - e2+ 35.Ke1 Jc2+ 36.Kxe2 Jxb4 37.a4 h5 38.Ke3 Ja6 39.g3 Ke7 40.Jc8+ Kf6 41.Jxb6 Kxf5 42.a5 Ke6 43.Jd5 f5 44.Kd3 Jc5+ 45.Kc3 Kd6 46.Kb4 Je6 47.Kb5 h4 48.a6 Jc7+ 49.Jxc7 Kxc7 50.c5 hxg3 51.hxg3 f4 52.gxf4 exf4 53.Kc4 +-) **35.Jxf5 Kxf5 36.a4 Ke6 37.g4 f6 38.Ke2 Kd6 39.Kxe3 h6 40.Ke4 Kc6 41.Kf5 Kb7 42.h4 Kc6 43.g5** (43. - fxg5 44.hxg5 e4 45.Kxe4 hxg5 46.Kf5 Kb7 47.Kxg5 Kc7 48.a5 bxa5 49.bxa5 Kc6 50.Kf5 +-) **a čierny sa vzdal.**

(GK)

Šachové okienko

Na Slovensku máme desať veľmajstrov v praktickom (hranom) šachu, štyroch veľmajstrov v korešpondenčnom šachu, jedného v riešení šachových skladiieb a tiež v ich skladaní. Stal sa ním inžinier architekt a grafik **Peter Gvozdják** (* 16. 11. 1965) z Bratislavy. Titul mu bol udelený na kongrese kompozičného šachu v japonskej Kóbe v septembri r. 2012. Prvú svoju skladbu uverejnil dva mesiace pred svojimi štrnástimi narodeninami. Doteraz uverejnil 668 skladiieb (z toho 161 spoločných) rôzneho žánru: 319 dvojťažiek, 46 trojťažiek, 3 mnohotažky, 6 šachových štúdií, 40 pomocných matov, 120 samomatov, 130 exo-skladiieb a 4 retro. Z nich 452 bolo vyznamenaných (244 cenami a 105

získalo prvú cenu). Je aj publikačne činný. Vydal dva albumy FIDE za roky 2004 - 2006 a 2007 - 2009. Obe jeho knihy Cyklone 1 a Cyklone 2 patria po grafickej a obsahovej stránke k tomu najlepšiemu, čo v poslednom čase vyšlo v oblasti kompozičného šachu. Cyklone dôsledne mapuje cyklické témy vo všetkých žánroch šachovej skladby. Bol kapitánom slovenského tímu 8. Svetovej súťaže v skladaní šachových skladiieb, kde Slovenská republika získala strieborné medaily. Vyhral individuálne hodnotenie celej súťaže. Na 4. majstrovstvách sveta jednotlivcov v skladaní šachových skladiieb (2007 - 2009) dostal tri strieborné medaily (dvojťažky, trojťažky a exo). Skladanie šachových skladiieb je Petrova doména, ale výborný je aj v ich riešení. Niekolkokrát sa zúčastnil aj na riešiteľských súťažiach pri príležitosti medzinárodného šachového turnaja Slovak Open v Hlohovci. V jeho hlave sa zrodil nápad zorganizovať Medzinárodný šachový festival v kompozičnom šachu v Marianke a je aj jeho hlavným organizátorom. V auguste sa uskutočnil už jeho v poradí siedmy ročník. Jeho blízky priateľ, šachový veľmajster v korešpondenčnom šachu Marek Kolčák z Bratislavy, poukazuje na jeho komunikatívnosť, znalosť cudzích jazykov, vtip a osobný šarm, ktorý robí z neho príjemného spoločníka. Z jeho bohatej a úspešnej šachovej tvorby sme vybrali pre našich riešiteľov dvojťažku, ktorá získala na turnaji Soči 2014 pri príležitosti 22. zimných olympijských hier 1. cenu. Pri jej riešení si treba dať pozor na zvodnosti: 1.Jc5?, 1.Vd4?, 1.Sf5? a 1.Se4? a potom ich porovnať s riešením.

Pri príležitosti jeho významného životného jubilea mu želáme do ďalšej polstoročnice pevné zdravie a nech mu i naďalej robí potešenie skladanie šachových skladiieb, ich riešenie, ale aj publikačná činnosť!

Riešenie pošlite na e-adresu: casopis@leopoldov.sk alebo priamo na MsÚ v Leopoldove do 23. 11. 2015. Jeden vyžrebovaný riešiteľ bude finančne odmenený. Ako výherca za správne vyriešenie skladby č. 22 bol vyžrebovaný Karol Mlynka z Bratislavy. Blahoželáme!

Riešenie skladby č. 22 (Žemla): 1.Vg3! hr. 2.Sd3 mat, 1. - Jxf5,Jc5 (Je5),Se3,Kxf5 2.Vg4,-De5,Db1,Sd3 mat. Zvodnosť 1.Va3? hr. 2.Sd3 mat, 1. - Kxf5!, 1. - Jxf5,Sxf2 2.f3,Db1 mat.

Ohlasy riešiteľov na dvojťažku:

Pekné maty po dobrom úvodníku. (Ivan Garaj, Bratislava).

1.Vg3! (2.Sd3) 1..Jf5,Se3 2.Vg4,Db1, ale záměna obrany tu nie je, lebo mat 2.Db1 vychádza v oboch fázach aj po 1..Sf2 a 1..Se3 a v čistej záměne obrany by mat v každej fáze mohol byť len po jednom z ťahov strelcom. Juraj Brabec kedysi v "Metodických listoch" definoval „neobrany“, ale variant s 2.Db1 je z pozície zámen bezcenný. (Bohumil Moravčík, Sliač).

Popredný slovenský šachový skladateľ a náš stály riešiteľ Karol Mlynka z Bratislavy nám poslal úpravu skladby nasledovným spôsobom: Biely - Kg2 Db8 Vf5 Vg3 Sa1 Sc4 Je5 Jg6 Pc6 d5 f2 (11), čierny - Ke4 Dg8 Vf6 Sb6 Jh6 Jh7 Pd6 g7 (8). Mat 2. ťahom. Riešenie:

Skladba č. 23 Peter Gvozdják Olympijský turnaj Soči 2014

Mat 2. ťahom (9 - 8)

Zdanlivá hra - 1. - K:f5 a 2.Sd3 mat **A**, zvodnosti - 1.D:d6? hr. 2.Sd3 mat **A**, 1. - V:d6 b 2.Vf4 mat **B**, 1. - D:d5! **C**, 1.Je7? hr. 2.Sd3 mat **A**, 1. - D:d5 c 2.S:d5 mat **C**, 1. - J:f5 2.Vg4 mat 1. - V:f5! **D**, 1.**Jf7!** hr. 2.Sd3 mat **A** 1. - V:f5 d 2.J:d6 mat **D**, 1. J:f5 2.Vg4 mat 1. - Se3 2.Db1 mat. Vznikla štvorfázová voľná zámena variantu a jednotná motivácia uvoľňovania polí v riešení. V zdanlivej hre je pripravený „hrozbový“ mat na ťah kráľa. Tak sa splnila po viacej ako tridsiatich rokoch vízia redaktora šachovej rubriky v Pravde Bedricha Formánka, ktorú napísal za riešením Žemlovej dvojťažky.

(GK)

Gitku zaujalo...

Tri Zdravas' Mária

Nemocnica, operačná sála. Na operačnom stole leží malé dievčatko. Operácia je veľmi chúlостivá, asistujú traja chirurgia. „Nuž, dievčatko,“ hovorí jeden z nich, „zatvor očká, lebo musíš teraz spať.“

„Ale je deň a ja cez deň nespím,“ odpovedá maličká. „Na tom teraz nezáleží. Musíš spinkať práve teraz. Zatvor očká!“

„Tak dobre,“ napokon súhlasilo dievčatko, lebo pochopilo, že pri týchto veľkých bielych pánoch nevyhrá, ale dodalo: „Ja skôr, než idem spať, vždy sa modlím tri Zdravas', Mária. Necháte ma teraz sa ich pomodliť?“

„Áno, isteže, môžeš sa ich pomodliť.“ Dievčatko sa vo svojej nevinnosti posadilo, rýchlo si klaklo a začalo sa modliť svoju každodennú modlitbu Zdravas', Mária... pros za nás hriešnych... Potom si ľahlo na stôl a bez toho, aby čakalo na ďalší príkaz, zatvorilo očká.

Jeden z chirurgov pri sledovaní tohto výjavu pocítil vnútorný nepokoj, aj keď navonok sa snažil nedávať nič najavo. Do konca operácie však nevydržal. Cítil potrebu, že musí ihneď odísť. Svojim kolegom povedal, že už nevládze, a požiadal ich, aby operáciu dokončili sami. Odišiel do svojej izby, klakol si a začal plakať. Už veľa rokov uplynulo odvtedy, keď zanechal Cirkev, modlitbu i sviatosti. Teraz však cítil, že musí ísť za kňazom, aby mu pomohol vrátiť sa k Bohu. Toto dievčatko, ktoré nechcelo zatvoriť očká bez modlitby svojich troch Zdravas' Mária, v ňom vyvolalo spomienky na nevinnosť svojho detstva.

Rubriku pripravila Gitka Bayerová.

Leopoldovská futbalová miniliga a Mesto Leopoldov

Vás pozývajú

5. decembra 2015 na **8. ročník tradičného Mikulášskeho miniligového turnaja**, ktorý sa uskutoční v mestskej nafukovacej športovej hale v areáli MTK Leopoldov.

Prihlášky budeme prijímať od 5. 11. 2015 na e-mailovej adrese mikulasskyturnaj.lfm@gmail.com.

Veríme, že svojou účasťou podporíte podujatie - či už ako aktívni hráči alebo fanúšikovia.

Spoločenská kronika

**September – október
2015**

Narodili sa

Sebastián Psalman
Sebastián Fink
Adam Levčík

Sobášili sa

Dušan Kliman
a Slavomíra Košťanyová
Marek Halás
a Lucia Šupová
Ing. arch. Ondrej Marko
a Ing. arch. Lenka
Križová
Ján Laták
a Jana Vargová

Naši jubilanti

Miroslav Gergič
Jozef Hampl
Vladimír Jasenák
Jozefína Kadlecová
Peter Karaba
Jozef Klimo
Marián Kupčík
Anton Levčík
Mária Šišková
Lubomír Švančara
Peter Viskup

Anežka Benková
Viera Galová
Milan Gavorník
Gabriela Ivančíková
Mária Javorová
Mária Kopajová
Miroslav Kršňák
Helena Náhlíková
Jozefína Poláková
Eva Valková
Helena Zavacká
Magdaléna Chovancová
Vincent Jurík
Antónia Kučíková
Júlia Miklová
Božena Nemcová
Valeria Oborová
Jozef Straka
Miroslav Šoka
Marian Vinkler
Emília Vlasáková
Anna Žibeková
Helena Barošová
Vlasta Bistáková
Anastázia Danihelová
Jozef Kováč
Pavol Mello
Mária Ottingerová
Štefan Pirchan
Milan Ravinger

Marian Špacír
Mária Zlámalová
Adela Pallayová
Mária Strapáčová
Milan Gučman
Rudolf Hrnčár
Ludmila Kulková
Veronika Sitárová
Anna Trgalová
Elena Pachová
Mária Kadašová
Margita Šoltýsová
Vilma Polčíková
Magdaléna Danielová
Anna Beňovičová
Emília Haulišová

Opustili nás

Štefan Klíma
Miloš Zavadil
Ladislav Škrabák
Eva Štepanovičová
Mária Kaiserová
Milan Svetlík

Pripravila

Mgr. Viera Lietavová.

časopis obyvateľov Leopoldova

Ročník: 29. Vydáva: Mesto Leopoldov. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Hlohovská cesta 2, 920 41 Leopoldov; IČO: 00312703. Redakčná rada: Juraj Hladký – predseda, Mária Moravčíková, Kristína Bajtalová, Martin Jurčo. Asistentka: Marieta Patajová. Telefón: 033/734 22 07. Fax: 033/734 23 88, casopis@leopoldov.sk. Vychádza šesťkrát ročne. Inzercia v redakcii. Cena výtlačku: 0,33 EUR. (10 Sk) Náklad: 499 ks. Tlač: VM-print Leopoldov. Distribúcia: Rozširuje sieť domácich predajcov. Evidenčné číslo: EV 4016/10, ISSN 1339-4290. Vyšlo: október 2015

EKER Trade s.r.o.
Janka Kráľa 609/23
922 42 Madunice
Michal Černek

Výkopové, zemné, búracie práce, úprava terénu
Svahovanie hydraulickou svahovacou lyžicou
Odvoz odpadu (stavebný, záhradný, komunálny)
Odvoz a dovoz všetkého druhu materiálov (stavebný materiál, rezivo...),
vrátane sypkých materiálov (zemina, piesok, štrk, kameň, suchý betón)
Dovoz palivového dreva
Nakládka, vykládka s hydraulickou rukou
Prenájom kontajnerov

M: 0949 556 416
E: cernek.michal@ekertrade.sk

Foto: J. Hladký a V. Moravčík